

Hoe vertel je je kind dat je hem moet laten gaan?

Dromen van jou

Dani Atkins

roman

De auteur van *Versplinterd* en *Zonder mij*

Dani Atkins

Dromen van jou

De Fontein

PROLOOG

10 jaar geleden

Beth

‘Hoe eerder we met uw behandeling beginnen, hoe groter de kans van slagen.’

De woorden die onze toekomst veranderden – die álles veranderden – werden op zachte toon uitgesproken. Ik keek over het bureau, langs de dossiers en enveloppen met röntgenfoto’s, naar de dokter die geduldig wachtte tot onze wereld zou stoppen met draaien terwijl we het nieuws op ons in lieten werken.

Ik hield Tims hand zo stevig vast dat ik waarschijnlijk allerlei botten en kraakbeen aan diggelen kneep, maar mijn blik was gericht op de oncoloog wiens ogen veel meer duidelijk maakten dan hij vermoedelijk doorhad. Achter de montuurloze bril zag ik een glimp van een waarheid die hij op die eerste zwarte dag nog niet met ons wilde delen. De kans op slagen was klein. Mijn vermogen om gezichten te lezen, om kleine nuances op te pikken die anderen niet zagen, was altijd een troef geweest in mijn werk. Die dag voelde het eerder als een vloek.

‘Ik zie in uw dossier dat u en uw vrouw geen kinderen hebben, meeneer Brandon.’

Tim schudde zijn hoofd en ik voelde dat de trillingen die zijn lichaam teisterden, zich meester begonnen te maken van dat van mij. Mijn lijf en stem beefden toen ik voor hem antwoordde.

‘We zijn pas twee jaar getrouwd. We waren van plan nog even te wachten voordat we een gezin zouden stichten.’ Ik keek naar de dokter, wiens gezicht begon te vervagen achter mijn tranen.

‘Ik weet dat het veel is om te verstouwen, en u staat al voor zoveel beslissingen maar ik wil u toch op het hart drukken om na te denken

over het veiligstellen van uw vruchtbaarheid.’ Misschien begreep Tim meteen wat de oncoloog bedoelde, maar ik was nog niet zover. ‘Er is een grote kans dat uw behandeling de mogelijkheid om in de toekomst een kind te verwekken ernstig beperkt, dus we raden aan om te overwegen om uw sperma in te vriezen.’

Heel even verbeelde ik me dat hij het erover had om dat thuis te doen, naast de karbonaadjes en de Iglo-doperwtjes. Het duurde even voordat dat beeld verdween.

‘Er zijn verschillende fertiliteitsklinieken waar we u naar kunnen doorverwijzen. Daar kunnen ze u de verschillende mogelijkheden uitleggen. U kunt denken aan het invriezen van sperma tot zelfs het invriezen van embryo’s, als u dat zou willen.’

‘Embryo’s?’ vroeg Tim duidelijk verward.

‘Dat is één van de mogelijkheden. De kans op een succesvolle zwangerschap bij cryogeen-bewaarde embryo’s is uitstekend. Voor stellen van uw leeftijd en in uw situatie is dat zeker iets om over na te denken.’

Twee dagen later hadden we al een kliniek bezocht. Nauwelijks genoeg tijd om na te denken over waar we nou eigenlijk mee bezig waren, en waarom. Het feit dat Tim een levensbedreigende ziekte kon krijgen was nog steeds zo overweldigend dat al het andere ruis was. We hadden de fertiliteitskliniek verlaten met armen vol folders en een hoofd vol advies. Uiteindelijk namen we de beslissing niet vanwege de slagingspercentages, de grafieken of verhalen van anderen die we tot diep in de nacht zaten te lezen, alsof we aan het blokken waren voor een examen. We namen de beslissing met ons hart.

‘We gaan een baby maken,’ zei ik, terwijl ik tegen de man aan kroop van wie ik hield en ik probeerde niet te letten op het feit dat hij zoveel magerder leek dan een maand of wat geleden.

‘En die gaan we dan invriezen. We zetten ons kind – of kinderen – letterlijk in de ijskast.’

‘Nou, ze slaan ze eigenlijk op in vloeibare stikstof,’ verbeterde ik, ineens een expert op een gebied waar ik een paar dagen eerder nog bijna niets over wist.

‘En jij moet allerlei ingrijpende dingen ondergaan, terwijl dat eigenlijk niet nodig is. Omdat er met jou niks mis is,’ had Tim gezegd, en de pijn en spijt in zijn stem waren niet te missen. Hij was boos, woedend zelfs op zijn lichaam omdat het hem voor het eerst in al zijn dertig jaar zo gruwelijk in de steek had gelaten.

‘We weten niet hoelang het duurt voordat jij dit allemaal hebt overwonnen,’ vond ik, in de hoop dat mijn stem positief genoeg klonk om hem voor de gek te houden. ‘En het kan jaren duren voordat we klaar zijn voor kinderen. Dus als we dit doen, dan hoeven we ons geen zorgen te maken of ik nog wel vruchtbaar genoeg ben tegen de tijd dat we er klaar voor zijn. Want dan hebben we al een gevriesdroogde baby die er helemaal klaar voor is.’

‘Alleen wat water toevoegen,’ had hij gezegd, bij wijze van grap, terwijl hij me nog dichter tegen zijn magere ribbenkast trok.

‘Precies,’ zei ik, mijn mond tegen zijn huid, waar hij hopelijk het trillen van mijn lippen of het vocht op mijn wangen van de tranen, die stilletjes in de duisternis van onze slaapkamer vielen, niet kon voelen.

‘We gaan ervoor,’ fluisterde hij in mijn haar. ‘We gaan een paar baby’s maken.’

Beth

Ik heb een goede neus. Niet qua vorm, want die is vrij gewoon en past prima bij de rest van mijn gezicht. (Mijn man, Tim, beweerde ooit dat ik mooi ben, waar zijn lieve vooroordeel uit sprak, maar wat niet helemaal klopte.) Wat ik bedoel is dat ik ongewoon goed kan ruiken. Oké, wat mijn andere zintuigen betreft heb ik het minder getroffen; om te beginnen ben ik zo amuzikaal als wat, wat best grappig is omdat ik verliefd werd op een muzikant. Maar een goed reukvermogen is zeker een voordeel als je altijd al met bloemen hebt willen werken, of liever nog: je eigen bloemenwinkel hebt. En die heb ik.

‘Is er verder nog iets wat ik voor u kan doen voor ik vertrek, mevrouw Brandon – eh, ik bedoel Beth?’

Ik keek op van het boeket pioenrozen dat ik aan het binden was en glimlachte naar Natalie, mijn assistente, die al zes maanden voor mij werkte maar nog altijd moeite had om me te tutoyeren. Met behendige, snelle vingers knoopte ik het rustieke touwtje om de stelen.

‘Heb je nog plannen voor vanmiddag?’ vroeg Natalie terwijl ik met haar meeliiep naar de deur en het bordje van ‘Open’ naar ‘Gesloten’ draaide.

‘Niets bijzonders,’ antwoordde ik met een glimlach terwijl ik met haar de stoep op liep en de deur vergrendelde. Ze kende me nog niet goed genoeg om te zien dat ik loog. Ik had haar snel de deur uit gewerkt en hoopte maar dat ze mijn haast niet had opgemerkt.

Ik stond in de lege winkel en koesterde me in de veilige vertrouwde geuren en geluiden. Het gezoem van de plafondlampen en het gegons van de grote koelruimte, waar de kwetsbaarste bloemen werden be-

waard, deden samen hun best om het geluid van het verkeer vanaf de winkelstraat te overstemmen. De winkel had een perfecte locatie en in de zes jaar dat we hier nu zaten had ik gestaag een reputatie verworven. Ik liet mijn hand over de gepolijste houten toonbank glijden, en wachtte tot ik me zoals altijd weer geaard en kalm voelde. Maar vandaag had de winkel niet dat magische effect op me.

Als ik vroeg dichtging was dat meestal omdat ik een afspraak had met een klant of mijn administratie moest bijwerken, maar vanmiddag stond er iets anders op de agenda. Het broodje dat ik die ochtend had gekocht kreeg ik maar voor de helft weggewerkt, en de rest belandde in de prullenbak onder mijn bureau. Misschien had ik hetzelfde moeten doen met de sterke americano, want een extra shot cafeïne was wel het laatste dat ik nodig had, zo gespannen was ik.

‘Dit slaat nergens op,’ mompelde ik bij mezelf terwijl ik het bekende ritueel doorliep van het afsluiten van de winkel en het instellen van het alarm. ‘Ik heb alleen maar iets te bespreken met mijn man. Waarom ben ik dan zo gespannen?’

Omdat je weet dat hij hier niet blij mee gaat zijn, antwoordde een innerlijke stem die irritant de spijker op zijn kop sloeg. Ik overstemde hem door de autoradio op te schroeven tot het volume waar tienerjongens de voorkeur aan geven, en zoefde door het vroege middagverkeer. De parkeerplaats was gelukkig leeg en ik kwam geen mens tegen terwijl mijn voeten als op cruisecontrol over de bekende kronkelende paden liepen. Zelfs de rondrennende eekhoorns die hier woonden, bleven in hun bomen, alsof ze onze behoefte aan privacy respecteerden. Mijn maag rammelde en rommelde met een mengeling van gretigheid en schroom, en af en toe kwam er een beetje zuur dat brandde in mijn keel.

Het dikke vest dat ik had aangetrokken voordat ik wegging uit de winkel bleek niet nodig en ik trok het uit terwijl ik door de zon liep. Toch verspreidden zich onder mijn dikke, schouderlange haar kleine zweetdruppeltjes, als mazelen.

Toen ik hem tegemoet liep, bedacht ik dat bijna elk belangrijk moment dat Tim en ik hadden gedeeld buiten had plaatsgevonden. Niet

expres, maar terugkijkend op onze geschiedenis, waren we altijd buiten, van onze allereerste kus (op een regenachtige straathoek) tot op de dag twee jaar later toen we aan de oever van een meer stonden voor onze familie en vrienden en beloofden voor altijd van elkaar te houden. Al onze belangrijke momenten vonden plaats onder een plafond van wolken of sterren. Zelfs zijn aanzoek deed Tim in de buitenlucht; hij had me er halverwege een picknick ergens op het platteland mee overrompeld. Ik kon me nog herinneren hoe zijn donkerbruine ogen zachter waren geworden toen hij over de geruite deken naar mijn hand reikte en achteloos de resten van onze lunch opzijschoof. ‘Trouw met me, Beth,’ had hij gefluisterd, bijna net zo verrast als ik door zijn woorden. Toen had hij me gekust, waarmee hij mijn enthousiaste ‘ja’ bijna smoorde. Het was daarom niet meer dan terecht dat dit gesprek dat ons leven zou veranderen – het gesprek dat ik de hele ochtend al aan het oefenen was – plaatsvond onder een blauwe lucht vol witte wolken, met alleen de tjilpende vogels als getuigen.

Hij stond op me te wachten in de schaduw van een hoge eik, en ik haastte me naar hem toe terwijl mijn maag in de knoop schoot. Ik voelde me als een actrice die vlak voor ze op moest ineens haar tekst was vergeten. Ik was mijn zorgvuldig opgebouwde argumentatie waarin ik alle punten aansneed die ik wilde maken – en de bezwaren waarvan ik wist dat hij ze als landmijnen op mijn pad zou rondstrooien – ineens helemaal kwijt.

Het was nog steeds zo moeilijk om hem niet elke dag te spreken. Misschien was dat de reden waarom mijn stem nu zo beefde terwijl hij dat nog niet deed toen ik het oefende bij de emmers met gerbera’s en anjers in mijn heiligdom, de winkel die we samen waren begonnen. Ik schraapte mijn keel.

‘Timothy,’ begon ik, en dat alarmeerde hem vast, want ik sprak hem bijna nooit aan met zijn hele naam. Ik slikte een brok angst weg die als een zuurtje in mijn keel klemzat en probeerde het nog eens.

‘Tim, ik wil je iets zeggen, en ik wil dat je me niet in de rede valt tot ik klaar ben, oké?’ Ik gaf hem geen kans me te onderbreken en stak meteen van wal. ‘Ik heb hier de afgelopen weken – nou ja, maanden

eigenlijk – heel veel over nagedacht en ik denk dat we het nog eens moeten proberen. Ik denk dat we het aan onszelf verplicht zijn om het nog één laatste kans te geven.’

Ik had me niet gerealiseerd dat ik aan het ijsberen was onder het praten, totdat ik zag dat ik niet langer naast hem stond. Ik liep weer terug. ‘Ik weet wat je gaat zeggen: dat we het al hebben geprobeerd, twee keer al,’ voegde ik er bedroefd aan toe, alsof hij op de een of andere manier onze eerdere mislukte pogingen was vergeten. ‘Maar deze keer heb ik het gevoel...’ Ik zweeg en herpakte me. ‘Nee, het is meer dan dat. Ik weet het zéker. Dit keer gaat alles precies zoals we wilden.’

Ik tilde mijn hoofd op en veegde een dikke lok koperkleurig haar die over mijn gezicht was gevallen naar achteren. ‘Oké,’ verbeterde ik mezelf ineens verdrietig, ‘misschien niet helemaal precies zoals we wilden. Maar uit dit alles kan toch nog iets goeds voortkomen. Iets geweldigs.’

Ik keek naar mijn voeten, maar ik kon nog steeds voelen hoe hij me met zijn blik fixeerde. ‘Het gaat nu heel goed met de winkel; financieel zitten we goed. En Natalie is er klaar voor om meer verantwoordelijkheid op zich te nemen.’ Ik voelde de bittere tranen prikken, maar ik wilde niet stoppen, niet nu ik eindelijk op stoom was. ‘Ik wil niet langer wachten. Volgend jaar word ik zesendertig,’ bracht ik hem in herinnering, want hij was altijd schokkend vergeetachtig geweest wat verjaardagen en trouwdagen betrof. ‘Ik ben al oud, volgens de richtlijnen – bejárd, waarschijnlijk.’

Ik keek om me heen om zeker te zijn dat we helemaal alleen waren en niet werden afgeluisterd voordat ik verderging. ‘Ik heb contact opgenomen met de kliniek.’ Ik kon zijn misprijzende geluidje niet horen, maar ik kon me er wel een voorstelling bij maken. ‘Ze zeiden dat het dit keer anders zou gaan. Ik zou het zonder de medicijnen kunnen proberen, dan is de kans kleiner dat ik steeds zo misselijk ben.’ Ik lachte even en slaagde er bijna – maar niet helemaal – in om de onderliggende snik te verhullen. ‘Tenzij ik óchtendmisselijkheid krijg, natuurlijk,’ grapte ik. Niemand lachte. Maar ik had ook niet echt verwacht dat we dat zouden doen.

Ik keek achterom naar hem en voelde de eerste tranen over mijn

wangen ontsnappen. Ik zocht snel in mijn zakken naar een pakje zakdoekjes, boos op mezelf omdat ik niet de vooruitziende blik had gehad om er eentje mee te nemen. De kans was nul dat ik dit gesprek zou kunnen voeren zonder te huilen. ‘We hebben nog een laatste kans, lieveling. Er is nog maar één embryo over en ik wil het proberen.’ Mijn woorden kwamen met mijn snik naar buiten, als een surfer op een golf. ‘Ik wil een kind van jou.’

Mijn woorden hingen in de lucht, als de tonen van een instrument lang nadat het lied was afgelopen. Ik spitte mijn handtas door op mijn zinloze zakdoekjacht. Wie komt er nou zonder tissues naar een plek als deze? Ik haalde onelegant mijn neus op terwijl ik op hem afliep. ‘Ben je er na al die tijd nog niet klaar voor om vader te worden?’ Mijn vingertoppen reikten naar hem. De steen voelde koud aan toen ik de omtrek van zijn naam in het wit geaderde marmer natrok. *Timothy Brandon*. En onder zijn naam stond de datum, die in mijn hart nog dieper was gegrift dan in de grafsteen. 10 september 2014. De dag dat ik mijn man verloor.

Waarschijnlijk liep de mascara over mijn wangen en ik snuffte als een peuter met een loopneus. ‘Jemig, waar zijn die vervloekte zakdoekjes als je ze nodig hebt?’

‘Hier,’ zei een stem ergens achter me.

Ik geloof niet dat de vreemdeling die mij het ongeopende pakje tissues voorhield had verwacht dat ik zo hard zou gillen, en ikzelf trouwens ook niet.

‘Sorry,’ zei de man terwijl hij snel een stap achteruit deed, en het pakje Kleenex dat ik zo hard nodig had met zich meenam. ‘Ik wilde je niet laten schrikken.’

‘Nou, ik schrok wel,’ zei ik venijnig en boos, van schaamte. ‘Ik dacht dat ik hier alleen was.’

Ik keek om me heen naar de rijen ordentelijke grafstenen. Dit was het tijdstip waarop ik het graf van Tim het liefst bezocht. Midden in de week, in de middag; dan had je het rijk gegarandeerd alleen.

‘Ik ook,’ zei de man zacht. Zijn ogen hadden iets uitdagends en ik stak snel mijn hand uit en nam het pakje uit zijn nog steeds uitgestrek-

te hand voordat hij van gedachten veranderde. Hij deed beleefd alsof hij niet hoorde dat ik luidruchtig gebruikmaakte van de tissues. Het was een geluid dat Tims directe burens maar al te goed kenden. Ik viste een tweede zakdoekje uit het pakje – voor de zekerheid – en gaf het weer aan hem terug.

‘Nee, hou maar,’ zei hij met een vriendelijke, begripvolle blik. ‘Zo te horen heb jij er misschien meer behoefte aan dan ik.’

Ik voelde me ongemakkelijk bij zijn woorden, maar dat was nog geen excuus voor mijn felle reactie: ‘Heb je mijn privégesprek staan af-luisteren?’

De ogen van de man, die een ongewone kleur grijs hadden, als lei-steen na de regen, keken wat geschrokken door mijn beschuldigende toon. ‘Dat was absoluut niet mijn bedoeling.’ Zijn stem was afgeme-ten, maar ik zag zijn neusgaten een fractie bewegen, als een draak die zich opmaakte om vlammen uit te blazen. ‘En ik weet ook niet of je het wel een “privégesprek” kunt noemen als je zo hard staat te praten dat iedereen hier het kan verstaan.’

Daar had hij me te pakken, maar mijn schaamte was zo intens dat die mijn redelijkheid, die me opdroeg hem beleefd te bedanken en weg te lopen, overstemde. ‘Er was niemand in de buurt. Ik heb nog geke-ken. En het was een heel persoonlijk gesprek.’

De man slaakte een zucht en ik vroeg me af of hij spijt had van zijn goede daad, en aan de uitdrukking op zijn gezicht had hij dat behoor-lijk. ‘Ik ben hier al veertig minuten.’

Ik stak de tissues die hij me had gegeven met een boos gebaar in mijn zak en hoorde mezelf puberaal opstandig zeggen: ‘Nou, dan had je je goed verstopt.’

Er was iets in zijn blik wat me zei dat ik te ver was gegaan, en ineens herinnerde ik me waar we waren.

‘Ik zat op mijn knieën,’ zei hij zacht. ‘Om het graf van mijn vrouw weer netjes te maken.’

Mijn blik viel op de twee donkere vochtige kringen in zijn spijker-broek, wat zijn woorden bevestigde. ‘Ik... neem me niet kwalijk,’ zei ik onhandig.

De man schudde zijn hoofd en terwijl hij dat deed, zag ik de paar grijze haartjes bij zijn slapen. Hij was ouder dan ik aanvankelijk dacht, misschien begin veertig. Hoewel zijn slanke postuur en vrijetijdskleding de indruk wekten van een jonger iemand.

‘Geef niet,’ zei hij, maar ik kreeg de indruk dat hij nog steeds geïrriteerd was door mij. Dan konden we elkaar een hand geven, want ik was ook geïrriteerd door mezelf. ‘Maar goed,’ vervolgde hij, ‘ik wilde net weggaan, dus ik zal je met rust laten om je... gesprek af te maken.’

‘Nee, ga alsjeblieft niet weg om mij. Ik heb het gevoel dat ik je heb weggejaagd.’

‘Helemaal niet.’ Zijn mond verraadde de beleefde leugen. ‘Ik kan altijd later nog terugkomen.’

Hij draaide zich om en ik voelde nog een golf van schaamte. In mijn werk was ik gewend om met nabestaanden om te gaan. En in al mijn jaren als bloemist had ik nog nooit zo tactloos tegen een rouwend familielid gesproken.

‘Het spijt me echt,’ zei ik tegen zijn snel vertrekkende rug. Even dacht ik dat hij door zou lopen, maar hij stopte en draaide zich om.

‘Laat maar,’ zei hij, en zijn gezicht werd zachter toen hij eraan toevoegde: ‘Zo te horen hebben jij en je... partner –’

‘Mijn man,’ verbeterde ik hem zacht.

Hij knikte vriendelijk, met een blik vol medeleven. ‘Zo te horen hebben jullie veel te bespreken.’

Toen beende hij weg, verrassend geluidloos voor zo’n grote man. Geen wonder dat ik hem niet had horen naderen. Ik stak mijn handen in mijn zakken, mijn vingers krulden zich om het geschenk van de vreemdeling, en ik liep terug naar Tims grafsteen. Het gras was een beetje vochtig, maar ik liet me erop zakken, ging in kleermakerszit zitten en leunde met mijn voorhoofd tegen het koele marmer. ‘Niks zeggen,’ waarschuwde ik mijn eeuwig zwijgzame echtgenoot. ‘Geen woord.’

De willekeurige ontmoeting met de onbekende man op het kerkhof bleef de komende dagen in mijn hoofd opduiken, en telkens als ik er-

aan dacht hoe ik me had gedragen kromp ik ineen. Natuurlijk zou ik mijn excuses aanbieden als onze paden elkaar ooit weer zouden kruisen, maar ik hoopte oprecht dat dat nooit meer zou gebeuren. Het voelde gek te weten dat een volslagen vreemde een geheim bewaarde dat ik nog niet eens met mijn familie of vrienden had gedeeld.

Mijn handen staakten het sorteren van de bloemen die de kwekerij die ochtend vroeg had afgeleverd. De baby waar Tim en ik op hadden gehoopt voelde zo dichtbij, ik hoefde diezelfde handen maar uit te strekken om de kans te grijpen.

We hadden nog een laatste kans om onze droom waar te maken. Beslissen om alleen door te gaan met de ivf was zowel angstaanjagend als opwindend. Een baby. Een klein mensje dat half Tim en half ik zou zijn. Het was een tastbare manier waarop hij kon doorleven in mijn leven, in meer dan alleen mijn hart en herinneringen. Ik trok de hoge kruk bij mijn werkbank wat naar achteren en liet me er wat onzeker op zakken. Het was een enorme beslissing, een beslissing die mijn hele leven zou veranderen, en het was nooit mijn bedoeling geweest om het alleen te doen.

Ik sloot mijn ogen, wetende dat als ik dat deed, de koele opslagruimte van mijn bloemenzaak zou verdwijnen en ik weer in het kantoor van de oncoloog zat, waar ik het nieuws zou horen dat ons leven zou verwoesten en de toekomst zou vernietigen waarvan we hadden gedroomd. Het rinkelen van de deurbel van de winkel was een welkome inbreuk op die oude herinnering, die ik veel te vaak opzocht.

Crazy Daisy was voor mij altijd al zoveel meer geweest dan een bedrijf. Het was iets wat Tim en ik samen hadden bedacht en gecreëerd; vanaf zijn ziekenhuisbed, of tijdens de lange dagen tussen behandelingen door, als hij niet sterk genoeg was om voor de klas te staan. De winkel voelde als ons kind, onze eerstgeborene, en ik beschermde het ook alsof het een kind was.

Toen Tim zijn strijd om bij me te blijven verloor en ik een hoopje ellende was en me het liefst bij hem wilde voegen, was het de winkel waar ik me elke ochtend voor uit mijn bed hees. De zaak in de steek laten voelde alsof ik hém in de steek zou laten. En dat zou ik nooit

doen. Ik betwijfel of ik die eerste donkere maanden van verdriet en wanhoop was doorgekomen zonder Crazy Daisy. Maar nu, vijf jaar later, was ik er klaar voor om nog een laatste beetje magie te scheppen met de man van wie ik hield. Het zou niet gemakkelijk worden. Dat wist ik best. Ik zou me elke minuut van de dag zorgen maken dat ik het helemaal verkeerd aanpakte. Zonder de kalmerende invloed van Tim zou ik waarschijnlijk een vreselijk zorgelijke moeder worden. Ik kon niet wachten.

Eerste druk december 2021

Oorspronkelijke titel *A Million Dreams*

Oorspronkelijke uitgever Berida Books Ltd.

Copyright © 2019 Dani Atkins

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2021 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Anna Livestro

Omslagontwerp Baqup

Omslagillustratie © Roy Riley / Alamy Stock Photo

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 261 5325 9

ISBN e-book 978 90 261 5326 6

ISBN luisterboek 978 90 261 5327 3

NUR 302

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.